

ئەسلى مەقسەتنى ئۇنتۇماي بۇرچنى ئەسە چىڭ ساقلاش

كۆڭۈل قويۇپ دەرس ئۆتۈش مۇھەببەت بىلەن ئادەم تەربىيەلەش

— باينىغولىن ئوبلاستلىق 3 – ئوتتۇرا مەكتەپ تولۇق يىللىقلارنىڭ ماتېماتىكا ئوقۇتقۇچىسى ، ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك ئالاھىدە ئوقۇتقۇچى سەي رېن توغرىسىدا

◀◀ **يېشىمىزدىكى ئۆلكىلەر** ▶▶

□ مۇخبىرىمىز دۇ جىيەنخۇي

«9 – ئاينىڭ 10 – كۈنىدىكى ئوقۇتقۇچىلار بايرىمى كۈنى، يان تې – لېفونۇمغا كەلگەن قىسقا ئۇچۇر ئەس – كەرتىشلىرى زادىلا توختىمىدى، قى – زىمنىڭ ئىدارىسىدىكىلەرمۇ ماڭا بەخت تىلدى، مەن ئۆزۈمنى دۇنيا – دىكى ئەڭ بەختلىك كىشى، دەپ ھېس قىلدىم!» دەيدى 9 – ئاينىڭ 12 – كۈنى باينىغولىن موغغۇل ئاپتونوم ئوبلاستلىق 3 – ئوتتۇرا مەكتەپنىڭ ئوقۇتقۇچىسى سەي رېن يەنىلا بەختلىك ئەسلىمىلەرگە چۆمۈلگەن ھالدا.

1985 – يىلى 8 – ئايدا، سەي رېن ئىچكى موغغۇل سىفەن داشۆسىنىڭ ما – تېماتىكا فاكۇلتېتىنى پۈتكۈزگەندىن كېيىن، باينىغولىن ئوبلاستلىق موغغۇل مىللىتى تولۇق ئوتتۇرا مەكتىپى(كېيىن باينىغولىن ئوبلاست – لىق 3 – ئوتتۇرا مەكتەپ دەپ ئۆز – گەرتىلگەن)گە خىزمەتكە تەقسىم قى – لىنىپ، شۇ ئىشلىگەنچە 34 يىل ئىش – لىدى.

سەي رېن باشتىن – ئاخىر «ئوقۇتقۇچى يېتەكلىگۈچى، ئوقۇ – غۇچى سۇبېيكت» دېگەن ئوقۇتۇش ئىدىيەسىدە چىڭ تۇرۇپ، ئوقۇغۇ – چىلارنىڭ خاراكتېر ئالاھىدىلىكىگە بىرلەشتۈرۈپ ئوقۇتۇش مەزمۇنىنى لايىھەلەپ، ئوقۇتۇش ئۇسۇلىدا يې – ئىخلىق يارىتىپ، دەرىستىن سىرتقى ۋاقىتتىن پايدىلىنىپ 2 – دەرسخانا ئاچتى، ئۇ ئوقۇغۇچىلارنى ھەر خىل قىزىقىش گۇرۇپپىلىرىغا قاتنى – شىشقا ئىلھاملاندۇرغاقچا، ئوقۇغۇ – چىلارنىڭ ئالاھىدىلىكى تولۇق جارى قىلدۇرۇلدى.

ئوقۇغۇچى سەيىرىدەيلىڭنىڭ تەنتەربىيە جەھەتتە ئارتۇقچىلىقى بار ئىدى، ئۇ 2 – دەرسخانىنىڭ يې – تەكلىشىدە تېز گۆسۈپ يېتىلدى، كېيىن ئىچكى موغغۇل سىفەن داشۆ – سىنىڭ تەنتەربىيە فاكۇلتېتىغا قوبۇل قىلىندى؛ ئوقۇغۇچى تۆمۈرباتېر ئىچكى موغغۇل مىللەتلەر داشۆسى –

(بېشى 1 – بەتتە)

بۇ رايون بورتالا شەھىرىنىڭ شامال گېغىزىغا جايلاشقاقچا، بورانلىق ھاۋا رايى كۆرۈلسىلا تاشلاندىۇق، كونا سولياۋلار، قەغەز پارچىلىرى، چاڭ – توزانلار بىراقلا شەھەر ئاسمىنىغا ئۇچۇپ كېلىپ، شۇ جايدىكى ئامم – نىڭ ئىشلەپچىقىرىش، تۇرمۇشىغا ئېغىر تەسىر يەتكۈزگەندى.

2016 – يىلى، بورتالا شەھىرى 10 مىڭ مولۇق تاشئالما ئېكولوگىيە باغچىسى قۇرۇلۇشى تۇرىنى باشلاپ يولغا قويۇپ، تۇرنىڭ ئومۇمىي كۆل – مىنى 63 مىڭ مو قىلىپ بەلگىلىدى، بۇنىڭ ئىچىدە سۇنىي بىنا قىلىنغان ئورمان 30 مىڭ مو، دائىرىلەپ يې – تىشتۈرۈلگىنى 33 مىڭ مو.

«كۆچەت سورتىنى تاللىغاندا، مۇتەخەسسىسلەرنىڭ تەكشۈرۈپ دە – للىشى ئارقىلىق، بىز سوغۇققا چى – داملىق، قۇرغاقچىلىققا چىداملىق، شورغا چىداملىق تاشئالما دەرىخىنى تاللاشنى ئاساس قىلدىۇق، شۇنىڭ بىلەن بىللە، شىھالىي شىنجاڭ رايونى – دا گۆستۈرۈشكە ماس كېلىدىغان ئالما، ئالۋچا، ياۋا شاپتۇل، جىغان،

ئەسلى مەقسەتنى ئۇنتۇماي بۇرچنى ئەسە چىڭ ساقلاش

نىڭ مۇزىكا فاكۇلتېتىغا قوبۇل قى – لىندى...
شىنجاڭدا يېڭى دەرسلىك ئىس – لالاھاتى يولغا قويۇلغان تۇنجى يىلى، سەي رېن دادىللىق بىلەن جەڭ ئېلان قىلىپ، خىزمەتداشلىرى بىلەن ئۈزلۈكسىز ئوقۇتۇش نەزەرىيەسى تەتقىقاتى ئېلىپ بېرىپ، ياخشى ئوقۇ – تۇش ئۇنۈمگە ئېرىشتى.
«ئوڭلىغىرى – كېيىن بولۇپ «ئوقۇغۇچىلارنىڭ گۆگىنىشكە بولغان قىزىقىشىنى قوزغىتايلى» قا – تارلىق كۆپلىگەن ئىلمىي ماقالىلەرنى ئېلان قىلدى، پۈتۈن مەملىكەتتىكى سەككىز ئۆلكە، ئاپتونوم رايوندىكى ئىلمىي ماقالە مۇسابىقىسىدە، ئۇنىڭ ئوقۇتۇشقا دائىر «ماتېماتىكا ئاساسىي ئىقتىدارىنى يېتىلدۈرۈش ئۇسۇلى» «ماتېماتىكا ئوقۇتۇش ئۇسۇلىنىڭ ئەھمىيىتى توغرىسىدا» دېگەن ئىلمىي ماقالىلىرى ئايرىم – ئايرىم ھالدا 1 – دەرىجىلىك مۇكاپات ۋە 2 – دەرىجى – لىك مۇكاپاتقا ئېرىشتى.

باينىغولىن ئوبلاستلىق 3 – ئوت – تۇرا مەكتەپ ياتاقلىق تۈزۈمدىكى مەكتەپ بولۇپ، نۇرغۇن ئوقۇغۇ – چى چەت، يىراق چارۋىچىلىق را – يونلىرىدىن كېلەتتى. ئوقۇغۇچىلار – نى خاتىرجەم گۆگىنىدىغان قىلىش ئۈچۈن، سەي رېن ھەر كۈنى ئەتى – گەندە مەكتەپكە كېلىپ ئوقۇغۇچى – لار بىلەن بىرلىكتە ئەتىگەنلىك گىم – ناستىكا ئوينىدى، كەچتە ئوقۇغۇچى – لارنىڭ ياتاقلىرىغا كىرىپ ئوقۇغۇ – چىلار بىلەن سىرداشتى، ھەربىر ئو – قۇغۇچىنىڭ ئىدىيە ئەھۋالى، ئائىلە ئەھۋالىنى ئىگىلىدى. قايسى ئوقۇ – غۇچىنىڭ قىيىنچىلىقى بولسا، سەي رېن ھەمىشە بىرىنچى ۋاقىتتا ياردەم قولىنى سۇندى.

ئوقۇغۇچى چىاۋلۇڭباتۇ خوشۇت ناھىيەسىنىڭ چەت، يىراق تاغلىق رايونىدىن كەلگەن بولۇپ، ئائىلىسى نامرات ئىدى. بۇ ئەھۋال – نى بىلگەندىن كېيىن، سەي رېن ھەر ئايدا ئامال قىلىپ چىاۋلۇڭباتۇ – غا ياردەم بېرىپ، ئۇنى خاتىرجەم گۆگىنىدىغان قىلدى. چىاۋلۇڭباتۇ ئوقۇتقۇچىلىرى ۋە ساۋاقداشلىرىد –

بورتالا پۈتۈن كۈچ بىلەن شەھەر «يېشىل ئۆپكەسى»نى بەرپا قىلدى

گۆرۈك، دولانە قاتارلىق مېۋىلىك دەرەخلەرنى كىرىشتۈرۈپ تىكىپ، مەنزىرە گۈنۈمىنى ئاشۇردۇق»
ۋاڭ لېي مۇنداق دېدى: «سايابھەت كەسىپنىڭ تەرەققىياتىغا بىرلەشتۇ – رۇپ، 10 مىڭ مولۇق تاشئالما ئېكوك – لوگىيە باغچىسى يەنە باغچە رايونى يولى، دەم ئېلىش مۇلازىمەت نۇقتى – سى، يېيادىلەر يولى قاتارلىق يۈرۈش – لۈك ئەسلىھەلەرنى ماس قەدەمدە پىلانلاپ يولغا قويدى».

ھازىرغا قەدەر، 10 مىڭ 300 مو قىلىندى، 20 مىڭ مو يەر دائىرىلەپ يېتىشتۈرۈلدى. تۇرنىڭ پۇختا قەدەم – دە ئىلگىرى سۈرۈلۈشكە ئەگىشىپ، بورتالا شەھىرى ئاھالىلىرىنىڭ ئەڭ بىۋاسىتە كۆزىتىپ ھېس قىلغىنى شۇ بولدىكى، بورانلىق ھاۋا رايى ئازاي – دى، چاڭ – توزان ئازايىدى.

سانلىق مەلۇماتلاردا كۆرسىتىل – شىچە، 2016 – يىلى، بورتالا شەھىرد – نىڭ ھاۋا سۈپىتىنىڭ ئەلا بولۇش نىسبىتى %90.6 بولغان؛ 2019 – يىلى 1 – ئاينىڭ 1 – كۈنىدىن 9 – ئاينىڭ 30 – كۈنىگىچە، بورتالا شەھىرىنىڭ

مىللەتلەر ئىتتىپاقلىشىپ بىر ئائىلە كىشىلىرىدەك بولايلى تىيانشاننىڭ جەنۇبى ۋە شىمالدا گۈللەر پۈرەكلەپ ئېچىلدى

سالقىجان:

ئىتتىپاقلىق يولدا كۈچ ئۇلاپ ئۈزۈنغا يۈگۈرۈش

□ مۇخبىرىمىز چىن چىن

سالقىجان ئىمىن ئەجدادلىرىنىڭ قىزىل جېنىغا ۋارىسلىق قىلىپ، قولىدا پارتىيەنى سۆيۈش، دۆلەتنى سۆيۈش – نىڭ، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنىڭ كۈچ ئۇلاپ يۈگۈرۈش كالىتىكىنى تۇتقىنىچە ئۈزۈنغا يۈگۈرۈشتىن بوشاشمىدى.
بۇ يىل 74 ياشقا كىرگەن سالىق – جان چۆچەك شەھىرىنىڭ يېڭىشەھەر كوچىسى قارا دۆڭ مەھەللىسىدىكى پىنسىيەگە چىققان ئۇيغۇر بوۋاي. ئون يىلدىن بۇيان، ھەر دۈشەنبە كۈنى ھەم مۇھىم، زور بايراملاردا، ئۇ ھە – مىشە ئۆز ھويلىسىدا چاقناپ تۇرغان بەش يۇلتۇزلۇق قىزىل بايراقنى چىقى – رىپ كەلدى. دۆلەت بايرىقىنى چىقى – رىپ بولغاندىن كېيىن، سالقىجان قوشنا – قولۇملىرىغا پارتىيەنىڭ ياخشى سىياسەتلىرىنى تەشۋىق قىلىپ، ئەتراپىدىكى ھەربىر ھېكايە ئارقىلىق ھەرقايسى مىللەتلەرنىڭ بىر ئائىلە كى – شىلىرىدەك گۆتكەنلىكىنى تەسىرلىك سۆزلەيدۇ.

سالقىجان بىلەن مېڭ گۇاڭجى نەچچە ئون يىل بۇرۇن تونۇشقان. مېڭ گۇاڭجى ئۆزى يالغۇز شەندۇڭ – دىن چۆچەك شەھىرىگە كېلىپ تۇرالغۇ ئىزدەۋاتقاندا سالقىجان بىلەن تاسادد – پىي ئۇچرىشىپ قالغان، ئات كۆڭۈل سالقىجان مېڭ گۇاڭجىنىڭ يالغۇزلۇقى – غا ئىچ ئاغرىتىپ، بىر ئېغىزلىق ئامبى – رىنى بوشىتىپ مېڭ گۇاڭجىنىڭ ئولتۇ – رۇشىغا بەرگەن، ئۇ شۇ ئولتۇرغىنىچە 20 نەچچە يىل ئولتۇرغان. مېڭ گۇاڭ – جىنىڭ يېشى سالقىجاندىن چوڭ بولۇپ، يېقىملىق ھالدا سالقىجاننى «ئۇكام» دەپ چاقىراتتى. سالقىجان –

لى جىيەندۇڭ:

كۆڭلىگە باشتىن ـ ئاخىر كەنت ئاھالىلىرىنى پۈكۈش

□ مۇخبىرىمىز خەن چىنيەن

«بۇ مېنىڭ شەخسىي شان – شە – رىيىم بولۇپلا قالماي، تېخىمۇ مۇھىمى پارتىيە ۋە دۆلەتنىڭ شىنجاڭ نېفىتلىك شىركىتىنىڭ مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى – تەرەققىياتى خىزمىتىنى ئېتىراپ قىلغان – لىقى». ئەمەدلا «مەملىكەت بويىچە مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى – تەرەققىياتىد – كى نەمۇنىچى شەخس» دېگەن نامغا ئېرىشكەن شىنجاڭ نېفىتلىك شىركىتى جىددىي تاقابىل تۇرۇش – خەتەردىن قۇتقۇزۇش – ياردەم بېرىش مەركىزى 5 – شۆبە شىركىتىنىڭ دىرىكتورى لى جىيەندۇڭنىڭ قەلبى ھاياجانغا تولۇپ، چەكسىز شەرەپ ھېسى قىلدى.

ئالتۇن ناھىيەسىنىڭ غۇجا ئېرىق يېزى – دى غىلىق كۆلباغ كەنتىدە، 1 – شۇجى لى جىيەندۇڭ ئادەتتىكىگە ئوخشاشلا كەنت ئاھالىلىرى بىلەن بىللە ئەمگەك قىلدى.
لى جىيەندۇڭ شىنجاڭ ماپتاغ نېفىت مەكتىپىنىڭ نېفىت ئېلىش كەسپى – نى پۈتكۈزگەندىن كېيىن، شىنجاڭ نې – فىتلىك شىركىتىگە تەقسىم قىلىندى. ئۇ ئاساسىي قاتلامدىن باشلاپ ئىشلىەپ، تەدرىجىي گۆسۈپ يېتىلىپ شىنجاڭ نېفىتلىك شىركىتى جىددىي تاقابىل تۇرۇش – خەتەردىن قۇتقۇزۇش – ياردەم بېرىش مەركىزى 5 – شۆبە شىركىتىنىڭ دىرىكتورى بولدى. بۇ يىللاردا ئۇ ئىلگىرى – كېيىن بولۇپ «ئاپتونوم رايون بويىچە مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى – تەرەققىياتىدىكى نەمۇنە – چى شەخس»، قاراماي بويىچە «ئەخلاق ئەمۈنچىسى» قاتارلىق شە – رەپلىك ناملارغا ئېرىشتى.

2018 – يىلىنىڭ بېشىدا، 49 ياشلىق لى جىيەندۇڭ كىشىلىك ھاياتى – دىكى بىر قېتىملىق مۇھىم، زور خە –

نىڭ ياردىمىدە مېڭ گۇاڭجى قۇرۇ – لۇش شىركىتىدىن خىزمەت تاپقان. ئۇزاق گۆتەيە مېڭ گۇاڭجى خوتۇن – بالىلىرىنىمۇ ئېلىپ كېلىپ، يەنىلا سالقىجان ئائىلىسىنىڭ ھويلىسى – دا تۇرغان، ئىككى ئائىلە كىشىلىرى بىر ئىشىكتىن كىرىپ – چىقىپ، بىر ئا – ئىلە كىشىلىرىدەك يېقىن ئۆتكەن. مېڭ گۇاڭجى ئۆزىنىڭ تۇرالغۇسى بولغاندىلا ئاندىن سالقىجاننىڭ ھويلى – سىدىن كۆچۈپ چىققان. كېيىن مېڭ گۇاڭجى كېسەل سەۋەبىدىن ئالەمدىن ئۆتكەن، ئۇنىڭ خوتۇنىمۇ يۇرتى شەندۇڭغا قايتىپ ئاخىرقى گۆمىرنى خاتىرجەم گۆتكۈزگەن. كەچرە ئار – دىملىق يىراق بولسىمۇ، بىراق مېڭ گۇاڭ – جىنىڭ بالىلىرى ھەر يىلى شىنجاڭغا كېلىپ سالقىجاننى يوقلاپ تۇرغان، ئىككى ئائىلە كىشىلىرى ئۇرۇق – تۇغقاندىنمۇ يېقىن ئۆتكەن.

سالقىجان مۇخبىرغا مۇنداق دېدى: ئازادلىقنىڭ دەسلىپىدە، ئاتا – ئانىم تۆت ئېغىزلىق گۆيىنى بوشىتىپ، شىنجاڭغا كىرگەن ئازادلىق ئارمىيە – نىڭ گازارما قىلىشىغا بەرگەندى. بۇ ئىش مەندە چوڭقۇر تەسىر قالدۇر – غان، مەن كىچىكىمدىن تارتىپ جەمئ – يەتكە مۇلازىمەت قىلىش، باشقىلارغا ياردەم بېرىشكە ئىرادە باغلىغانىدىم. مۇشۇ يىللاردا، سالقىجان ئۆز يېنىدىن پۇل چىقىرىپ مېيىپ ياشانغانلار، ئىگە – چاقسىز ياشانغانلار ھەم قىيىنچىلىقى بار قوشنىلىرىغا گۆش، كۆكتاتلارنى ھەقسىز بەتكۈزۈپ بېرىپ، قىزغىن ھال – ئەھۋال سوراپ تۇردى، تەۋە – لىكتىكى مۇھىت تازىلىق ئىشچىلىرىغا مىنبىرال سۇ، پەلەي، كىيىم – كىچەك

كېلىدىغانلارنى تېپىپ كېلىپ، باشلامچى بولۇپ ۋەنفيڭ دېھقانلار كەسپىي ھەم – كارلىق كوپىراتىپىنى قۇردى.

لى جىيەندۇڭنىڭ ياردىمىدە، كەنت ئاھالىسى ئوبۇل قاسىم باشلام – چىلىق بىلەن قۇرۇلۇش ئەترىتى قۇرۇپ، كەنت ئاممىۋى ھاجەتخانىسى سالىدى، كەنتتىكى ئۇچ يولنى قاتتىق – لاشتۇردى؛ كەنت ئاھالىسى ياسىن ساۋۇت خۇمدان قۇرۇپ، پۈتۈن كەنتنىڭ ھويلا – ئاران ئىگىلىكىنى گۆزگەرتىشكە ئىشلىتىلدىغان خىشى ھەم كەنتتىكى پىيادىلەر يولىغا ياتقۇ – زۇلىدىغان خىشىنى ئىشلەپچىقاردى؛ كەنت ئاھالىسى ئىمىنىياز مەمەت قۇ – رۇلۇش ئەترىتى تەشكىللەپ، پۈتۈن كەنتتىكى 18 يۇرۇش ئەمىن ئۆيى ھەم كەنتنىڭ ھويلا – ئاران ئىگىلىكى قۇ – رۇلۇشىغا مەسئۇل بولدى. ئۇچ قۇرۇ – لۇش ئەترىتى 2 مىليون يۈەنلىك قۇ – رۇلۇشنى گۆستىگە ئېلىپ، 50كە يېقىن كىشىنى بۇ كەنتتە ئىشلەشكە يېتەكلىدى.

«لى شۇجى خۇددى «پىرقىرد – قۇچ»قا ئوخشاش خىزمەتنى ئەزەلدىن گۆزۈلدۈرۈپ قويمىدى، باشتىن – ئاخىر بىىز پۇقرالارنى كۆڭلىگە پۈكتى» دېدى ئوبۇل.

نامرات ئاھالە بۇزەينەپ تۇرۇپ ئۆزى يالغۇز ئۇچ بالىنىڭ ھالىدىن خەۋەر ئالغاتتى، لى جىيەندۇڭ ئۇنىڭ تۈرمۇشىغا قاراپ ئىچى تىتىلىدىى، قانداق قىلغاندا ئۇنىڭ ئائىلىسىنىڭ ئىقتى – سادىي ئەھۋالىنى ياخشىلىغىلى بولىدۇ؟ «كەپتەر باقسا كىرىمىنى ئاشۇر – غىلى بولىدۇ»، لى جىيەندۇڭ ئۇنىڭ – غا 15 جۈپ كەپتەر ئەگىلىپ بەردى. ھازىر، ئۇنىڭ گۆيىدىكى كەپتەرلەر كۆپىيىپ 100گە يېتىپ، بىر ئائىلە كى – شىلىرىنىڭ تۇرمۇشى بارغانسېرى ياخشىلاندى.

مىللەتلەر ئىتتىپاقلىشىپ بىر ئائىلە كىشىلىرىدەك بولايلى

تىيانشاننىڭ جەنۇبى ۋە شىمالدا گۈللەر پۈرەكلەپ ئېچىلدى

